ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

Α.1

α. Σωστό

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Λάθος

Α2. β

Α3. γ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

Β.1 Ανεργία τριβής είναι εκείνη η οποία οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς εργασίας να απορροφήσει άμεσα ανέργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους άνεργους εργάτες. Επίσης μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός αποτελεσματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας.

Β.2 Όταν σε μια οικονομία υπάρχουν άνεργοι και κενές θέσεις εργασίας, αλλά οι άνεργοι δεν μπορούν να απασχοληθούν στις υπάρχουσες κενές θέσεις, επειδή υπάρχει αναντιστοιχία ανάμεσα στα προσόντα και την ειδίκευση των ανέργων και σ' αυτά που απαιτούνται για την κάλυψη των κενών θέσεων, η ανεργία αυτή ονομάζεται διαρθρωτική. Για παράδειγμα, είναι δυνατόν σε μια οικονομία να υπάρχει ανεργία μηχανικών και έλλειψη λογιστών, ή να υπάρχει ανεργία για τους βιομηχανικούς εργάτες και έλλειψη ξενοδοχειακών υπαλλήλων. Η διαρθρωτική ανεργία οφείλεται σε τεχνολογικές μεταβολές, οι οποίες δημιουργούν νέα επαγγέλματα και αχρηστεύουν άλλα, και σε αλλαγές στη διάρθρωση της ζήτησης, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων και ταυτόχρονα μειώνουν τη ζήτηση άλλων. Όπως

eduacademy.gr

είναι φανερό, η διαρθρωτική ανεργία δημιουργείται από τη δυσαναλογία προσφοράς και ζήτησης των διάφορων ειδικεύσεων. Η μείωσή της απαιτεί επανεκπαίδευση των ανέργων, ώστε να αποκτήσουν τις ειδικεύσεις στις οποίες υπάρχει έλλειψη. Διαφορετικά, η διαρθρωτική ανεργία μπορεί να είναι μεγάλης διάρκειας.

Β3. Η ανεργία έχει τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες. Πρώτον: Αποτελεί απώλεια παραγωγικών δυνάμεων, δηλαδή της εργασίας των ανέργων, η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία. Δεύτερον: Σημαίνει απώλεια εισοδήματος για τον άνεργο και την οικογένειά του. Τρίτον: Επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, λόγω της παροχής των επιδομάτων ανεργίας προς τους ανέργους. Φυσικά οι συνέπειες της ανεργίας είναι ευρύτερες, γιατί η κατάσταση της ανεργίας μπορεί να είναι εξαιρετικά επώδυνη για τον άνεργο και την οικογένειά του αφού, εκτός από την έλλειψη εισοδήματος, μειώνει την κοινωνική του θέση, δημιουργεί προβλήματα αυτοσεβασμού, οικογενειακών τριβών, κτλ. Με άλλα λόγια, πέρα από τις οικονομικές συνέπειες, η ανεργία δημιουργεί σοβαρά κοινωνικά προβλήματα.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

(Α→Β) $ΚΕ_{Χ→Ψ} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = \frac{265-240}{50-0} = 1/2$

(Β→Α) $ΚΕ_{Ψ→Χ} = \frac{\Delta X}{\Delta\Psi} = \frac{50-0}{265-240} = 2$

(Β→Γ) $ΚΕ_{Χ→Ψ} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \rightarrow 1 = \frac{240-\Psi\Gamma}{100-50} \leftrightarrow \Psi_Γ = 190$

(Γ→Δ) $ΚΕ_{Χ→Ψ} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = \frac{190-100}{130-100} = 3$

(Δ→Ε) $ΚΕ_{Χ→Ψ} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \rightarrow 5 = \frac{100-0}{XE-130} \leftrightarrow X_Ε = 150$

econacademy.gr

Ο συμπληρωμένος πίνακας έχει ως εξής:

	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Χ	**Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ**	**Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ σε όρους Ψ (ΚΕχ)**	**Κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους Χ (ΚΕψ)**
Α	0	265		
			1/2	**2**
Β	50	240		
			1	1
Γ	100	**190**		
			3	1/3
Δ	130	100		
			5	1/5
Ε	**150**	0		

Γ.2 Υπολογίζουμε τη μέγιστη ποσότητα του Χ όταν παράγονται Ψ = 220 μονάδες προϊόντος.

	Χ	Ψ
Β	50	240
Β′	$X_{B'}$	220
Γ	100	190

(Β→Β′) $KE_{X\to\Psi} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \rightarrow 1 = \frac{240-220}{XB'-50} \leftrightarrow X_{B'} = 70$

Άρα η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Χ που μπορεί να παραχθεί είναι **70 μονάδες προϊόντος**.

Γ3. Υπολογίζουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ όταν παράγονται Χ = 20 μονάδες προϊόντος.

	Χ	Ψ
Α	0	265
Α’	20	$\Psi_{A'}$
Β	50	240

(Α→Α′) $KE_{X\to\Psi} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \rightarrow 1/2 = \frac{265-\Psi A'}{20-0} \leftrightarrow \Psi_{A'} = 255$

Με βάση το προηγούμενο ερώτημα, για να αυξηθεί η παραγωγή του Χ από 20 σε 70 μονάδες προϊόντος, πρέπει να θυσιαστούν 255 – 220 = **35 μονάδες του αγαθού Ψ**.

econacademy.gr

Γ4. Υπολογίζουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ για Χ = 110 μονάδες προϊόντος.

	Χ	Ψ
Γ	100	190
Γ'	110	$\Psi_{\Gamma'}$
Δ	130	100

(Γ→Γ') $KE_{X\to\Psi} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \rightarrow 3 = \frac{190-\Psi\Gamma'}{110-100} \leftrightarrow \Psi_{\Gamma'} = 160$

Επειδή ο συνδυασμός Γ' (Χ = 110, Ψ = 80) είναι μέγιστος, ο συνδυασμός Κ (Χ = 110, Ψ = 150) είναι **εφικτός**.

Υπολογίζουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ψ για Χ = 134 μονάδες προϊόντος.

	Χ	Ψ
Δ	130	100
Δ'	134	$\Psi_{\Delta'}$
Ε	150	0

(Δ→Δ') $KE_{X\to\Psi} = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \rightarrow 5 = \frac{100-\Psi\Delta'}{134-130} \leftrightarrow \Psi_{\Gamma'} = 80$

Άρα ο συνδυασμός Λ (Χ = 134, Ψ = 80) είναι **μέγιστος**.

Γ5. Εάν η οικονομία μετακινείται από τον εφικτό συνδυασμό Κ στον μέγιστο συνδυασμό Λ, λόγω μεταβολής της ανεργίας, η οικονομία διέρχεται από τη φάση της ανόδου ή άνθησης και πλησιάζει το επίπεδο της πλήρους απασχόλησης στη φάση της κρίσης, όπου και υπάρχει «μηδενική» ανεργία, δηλαδή πλήρης απασχόληση παραγωγικών συντελεστών.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Αφού η συνάρτηση ζήτησης είναι ισοσκελής υπερβολή, έχει τύπο $Q_D = \frac{A}{P}$, όπου $A = Q_D * P$. Με βάση την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας, A = 20 * 10 = 200.

Άρα η συνάρτηση ζήτησης θα είναι $\mathbf{Q_D = \frac{200}{P}}$.

(Α τρόπος)
Εφόσον η συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική και διέρχεται από την αρχή των αξόνων, θα έχει τύπο Qs = δP (αφού γ = 0). Αντικαθιστώντας την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας, έχουμε: 20 = δ * 10 ↔ δ = 2. Άρα η συνάρτηση προσφοράς είναι η **Qs = 2P**.

econacademy.gr

(Β τρόπος)
Εφόσον η συνάρτηση προσφοράς είναι γραμμική και διέρχεται από την αρχή των αξόνων, τότε Es = 1 και $\frac{\Delta Q}{\Delta P}$ = δ (κλίση ευθείας).

Άρα Es = δ * $\frac{P}{Qs}$ → 1 = δ * $\frac{10}{20}$ ↔ δ = 2.

Άρα η συνάρτηση προσφοράς είναι η **Qs = 2P**.

Δ2. Για Pκ = 12,5 έχουμε:
Qsκ= 2 * 12,5 = 25 μονάδες προϊόντος
$Q_{Dκ}$ = $\frac{200}{12,5}$ = 16 μονάδες προϊόντος.

Άρα η **κρατική επιβάρυνση προϋπολογισμού** είναι: Pκ * (Q_{SK} – Q_{DK}) = 12,5 * (25 – 16) = **112,5 χρηματικές μονάδες.**

Δ3. Η πώληση του πλεονάσματος στην τιμή ισορροπίας θα αποφέρει στο κράτος:
P_E * (Q_{SK} – Q_{DK}) = 10 * (25 – 16) = 90 χρηματικές μονάδες.
Άρα η **τελική κρατική επιβάρυνση** είναι: 112,5- 90 = **22,5 χρηματικές μονάδες**.

Δ4. Η αρχική συνολική δαπάνη (σημείο ισορροπίας) είναι: $ΣΔ_E$ = P_E * Q_E = 10 * 20 = 200 χρηματικές μονάδες.
Η τελική συνολική δαπάνη στην τιμή Pκ είναι: $ΣΔ_K$ = P_K * Q_{DK} = 12,5 * 16 = 200 χρηματικές μονάδες.

Άρα **η ποσοστιαία μεταβολή της συνολικής δαπάνης** είναι: %ΔΣΔ = $\frac{ΣΔκ-ΣΔε}{ΣΔε}$ * 100 = $\frac{200-200}{200}$ *100 = **0%.**

Αυτό είναι αναμενόμενο καθώς γνωρίζουμε πως όταν η συνάρτηση ζήτησης είναι ισοσκελής υπερβολή, η συνολική δαπάνη των καταναλωτών παραμένει σταθερή για κάθε τιμή.

Δ5. Γνωρίζουμε ότι εφόσον το αγαθό είναι κανονικό, η αύξηση του εισοδήματος θα αυξήσει τη ζήτηση των καταναλωτών. Άρα η νέα συνάρτηση ζήτησης θα είναι:

Q'_D = Q_D + $\frac{20}{100}$ * Q_D = $\frac{200}{P}$ + $\frac{20}{100}$ * $\frac{200}{P}$ = $\frac{\mathbf{240}}{\boldsymbol{P}}$**.**

economacademy.gr